

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Педагогічний факультет

Кафедра філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувачка кафедри

Інна НАГРИБЕЛЬНА

“27” січня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 7 ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Кваліфікація:	вчитель початкової школи

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з курсу «Формування орфографічної грамотності студентів» для студентів за спеціальності 013 Початкова освіта

Програма розроблена

Мироненко Оксаною Василівною, кандидатом філологічних наук,
доцентом

Програма розроблена на основі авторської програми «Формування орфографічної грамотності студентів» . – Херсон, 2018.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології

Протокол від “ 27 ” січня 2020 року № 6

Завідувачка кафедри _____ Інна НАГРИБЕЛЬНА

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u>	2-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Ступінь вищої освіти: бакалавр	18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Вид контролю:	
	Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 1 : 2

Опис навчальної дисципліни

1 курс (103 група)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u>	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		2-й	-й
		Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		44 год.	год.
		Вид контролю:	
		Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 1 : 2

Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Формування орфографічної грамотності майбутнього вчителя початкових класів» є орфографічна система сучасної української літературної мови.

Міждисциплінарні зв'язки. Успішне володіння знаннями, уміннями і навичками з курсу «Формування орфографічної грамотності майбутнього вчителя початкових класів» ґрунтується на знаннях із суміжних дисциплін: «Сучасна українська мова з практикумом», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Методика навчання української мови», «Сучасний український правопис», «Соціолінгвістика», «Основи мовленнєвої діяльності», «Українознавство».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Орфографія. Принципи українського правопису. Апостроф. Уживання м'якого знака. Правопис префіксів та суфіксів. Подвоєння як морфологічне явище та подовження як фонетичне явище у групах приголосних. Уживання великої букви на синтаксичній основі.
2. Велика буква на семантичній основі. Правопис складних слів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ та географічних назв. Перенос слів.

1. Мета та завдання

Мета навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Формування орфографічної грамотності майбутнього вчителя початкових класів» є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності та комунікативної, прагматичної, соціокультурної компетентностей студентів.

1.2. Основними **теоретичними** завданнями вивчення дисципліни «Формування орфографічної грамотності майбутнього вчителя початкових класів» є:

- поглибити знання про українську мову як мову українського народу, української нації;
- забезпечити досконале володіння теоретичним матеріалом про орфографічну систему сучасної української літературної мови.

Практичні завдання дисципліни:

- удосконалити знання про орфографічні закономірності сучасної української літературної мови;
- уміти володіти нормами сучасної української літературної мови;
- закріпити орфографічні правила вживання різних орфограм.

1.3. Компетентності, якими повинні володіти студенти:

Загальні компетентності:

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

Фахові компетентності:

ФК-1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

1.4. Програмні результати навчання

ПРН 1	Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
--------------	--

ПРН 14	Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.
ПРН 15	Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.
ПРН 16	Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Орфографія. Принципи українського правопису.

Апостроф. Уживання м'якого знака. Правопис префіксів та суфіксів. Подвоєння як морфологічне явище та подовження як фонетичне явище у групах приголосних. Уживання великої букви на синтаксичній основі. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання. Принципи українського правопису. Правопис слів з апострофом. Уживання м'якого знака.

Правопис префіксів. Префікси пре-, при-, прі-, пере-, пред-, перед-, без-. Правопис префіксів, що закінчуються приголосним звуком. Правопис префіксів не-, ні-. Правопис префіксів іншомовного походження.

Правопис суфіксів. Правопис іменникових суфіксів. Правопис прикметникових та дієприкметникових суфіксів. Правопис дієслівних суфіксів.

Подвоєння букв на позначення збігу однакових приголосних на межі частин слова та подовжених м'яких приголосних звуків.

Велика буква на синтаксичній основі. Велика буква на початку речення. Велика буква при звертаннях і в ремарках. Велика і мала буква в рубриках. Велика буква після двокрапки. Велика буква на початку цитати.

Змістовий модуль 2. Велика буква на семантичній основі. Правопис складних слів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ та географічних назв. Перенос слів. Велика буква на семантичній основі. Велика буква у назвах людей. Правопис назв держав, об'єднань їх та адміністративно-територіальних одиниць. Правопис назв установ, організацій. Правопис назв історичних подій, пам'яток, свят, з'їздів, конгресів. Правопис астрономічних, географічних й топографічних назв. Правопис назв предметів рослинного і тваринного світу. Велика буква в абрєвіатурах.

Правопис складних слів. Загальні правила правопису складних слів. Правопис складних іменників. Правопис прикладки. Правопис складних прикметників. Правопис складних числівників. Правопис складних займенників. Правопис складних прислівників. Правопис складних прийменників. Правопис складних сполучників.

Правопис слів іншомовного походження. Написання *и, і, ї* у словах іншомовного походження. Написання *е, є* у словах іншомовного походження. Подвоєння букв на позначення приголосних звуків у словах іншомовного походження. Апостроф у словах іншомовного походження. М'який знак у словах іншомовного походження.

Правопис прізвищ. Правопис слов'янських прізвищ. Правопис неслов'янських прізвищ.

Правопис географічних назв. Правопис українських географічних назв. Правопис географічних назв іншомовного походження. Правопис складних географічних назв.

Правила переносу слів з рядка в рядок.

Структура навчальної дисципліни «Формування орфографічної грамотності студентів»

1 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Орфографія. Принципи українського правопису. Апостроф. Уживання м'якого знака. Правопис префіксів та суфіксів. Подвоєння як морфологічне явище та подовження як фонетичне явище у групах приголосних. Вживання великої букви на синтаксичній основі												
Тема 1. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання. Принципи українського правопису. Правопис слів з апострофом. Уживання м'якого знака	8	2	2	0	0	4						
Тема 2. Правопис префіксів	8	2	2	0	0	4						
Тема 3. Подвоєння на позначення збігу однакових приголосних на межі частин слова та подовжених м'яких приголосних звуків	14	0	0	0	0	14						
Тема 4. Велика буква на синтаксичній основі	6	2	2	0	0	2						
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	0	0	24						
Змістовий модуль 2. Велика буква на семантичній основі. Правопис складних слів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ та географічних назв. Перенос слів												
Тема 1. Велика буква на семантичній основі	6	2	2	0	0	2						
Тема 2. Правопис	8	4	2	0	0	2						

складних слів												
Тема 3. Правопис прізвищ	18	4	4	0	0	10						
Тема 4. Правопис слів іншомовного походження	12	0	0	0	0	12						
Тема 5. Правопис географічних назв	10	2	4	0	0	4						
Разом за змістовим модулем 2	54	12	12	0	0	30						
Усього годин	90	18	18	0	0	54						

Структура навчальної дисципліни «Формування орфографічної грамотності студентів»

1 курс (103 група)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Орфографія. Принципи українського правопису. Апостроф. Уживання м'якого знака. Правопис префіксів та суфіксів. Подвоєння як морфологічне явище та подовження як фонетичне явище у групах приголосних. Вживання великої букви на синтаксичній основі												
Тема 1. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання. Принципи українського правопису. Правопис слів з апострофом. Уживання м'якого знака	13	2	6	0	0	5						
Тема 2. Правопис префіксів	11	2	4	0	0	5						
Тема 3. Подвоєння на позначення збігу однакових приголосних на межі частин слова та подовжених м'яких приголосних звуків	5	0	0	0	0	5						
Тема 4. Велика буква на синтаксичній основі	11	2	4	0	0	5						
Разом за змістовим модулем 1	40	6	14	0	0	20						
Змістовий модуль 2. Велика буква на семантичній основі. Правопис складних слів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ та географічних назв. Перенос слів												
Тема 1. Велика буква на семантичній основі	11	2	4	0	0	5						
Тема 2. Правопис складних слів	13	4	4	0	0	5						

Тема 3. Правопис прізвищ	11	2	4	0	0	5						
Тема 4. Правопис слів іншомовного походження	5	0	0	0	0	5						
Тема 5. Правопис географічних назв	10	2	4	0	0	4						
Разом за змістовим модулем 2	50	10	16	0	0	24						
Усього годин	90	16	30	0	0	44						

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ»

2 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1

Орфографія. Принципи українського правопису. Апостроф. Уживання м'якого знака. Правопис префіксів та суфіксів. Подвоєння як морфологічне явище та подовження як фонетичне явище у групах приголосних. Вживання великої букви на синтаксичній основі

Лекційний модуль

1. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання. Принципи українського правопису. Правопис слів з апострофом. Уживання м'якого знака.
2. Правопис префіксів.
3. Велика буква на синтаксичній основі.

Практичний модуль

1. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання. Принципи українського правопису. Правопис слів з апострофом. Уживання м'якого знака.
2. Правопис префіксів.
3. Велика буква на синтаксичній основі.

Модуль самостійної роботи

1. Подвоєння букв на позначення збігу однакових приголосних на межі частин слова та подовжених м'яких приголосних звуків.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. - 254 с.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368с.
3. Голосовська Г.Г. Українська мова для всіх: навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2013. - 216с.
4. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Плющ М.Я., Тоцька Н.І., Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка. – 3-тє вид., допов. – К.: Вища школа, 2002. – 439с.
5. Єрмоленко С.Я. Мова і українознавчий світогляд. – К.: НДІУ, 2007. – 444с.

6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К.: Вища школа, 1972. – 402 с.
7. Козачук Г.О. Українська мова: практикум: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1991. – 398с.
8. Сучасна українська літературна мова: підручник / Плющ М.Я., Бевзенко С.П., Грипас Н.Я. та ін.; За ред. М.Я. Плющ – 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Вища школа, 2000. - 429с.
9. Сучасна українська мова: підручник / За ред. О.Д. Пономарева. – 4-те вид. - К.: Либідь, 2008. – 488 с.
10. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К.: Вища школа, 1981. – 183 с.
11. Український правопис /НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. – 5-те вид., стереотип. - К.: Наукова думка, 1996. – 240с.
12. Фурдуй М.І. Українська мова: практикум: навчальний посібник /За ред. В.В. Різуна. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Либідь, 2011. – 416с.
13. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2006. – 326с.
14. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 823с.
15. Ющук І.П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004. – 250с.

Додаткова література

1. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика: підручник. – К.: Вежа, 1994. - 240с.
2. Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилістичні поради. – К.: Либідь, 1999. – 240с.
3. Семеног О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури. – Суми: ВВП «Марія – 1» ТОВ, 2005. - 404с.
4. Ставицька Л. Блудний суржик: міф, мова, стиль // Мандрівець. - 2002. - №1. С.18-27.
5. Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови: навчальний посібник. – Тернопіль, 1997. - 96с.

INTERNET – ресурси

1. <http://mon.gov.ua>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

Підсумкова тека: усно

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2

Велика буква на семантичній основі. Правопис складних слів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ та географічних назв. Перенос слів

Лекційний модуль

1. Велика буква на семантичній основі.
2. Правопис складних слів.
3. Правопис прізвищ.
4. Правопис географічних назв.

Практичний модуль

1. Велика буква на семантичній основі.
2. Правопис складних слів.
3. Правопис прізвищ.
4. Правопис географічних назв.

Модуль самостійної роботи

1. Правопис слів іншомовного походження.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. - 254 с.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368с.
3. Голосовська Г.Г. Українська мова для всіх: навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2013. - 216с.
4. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Плющ М.Я., Тоцька Н.І., Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка. – 3-тє вид., допов. – К.: Вища школа, 2002. – 439с.
5. Єрмоленко С.Я. Мова і українознавчий світогляд. – К.: НДІУ, 2007. – 444с.
6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К.: Вища школа, 1972. – 402 с.
7. Козачук Г.О. Українська мова: практикум: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1991. – 398с.
8. Сучасна українська літературна мова: підручник / Плющ М.Я., Бевзенко С.П., Грипас Н.Я. та ін.; За ред. М.Я. Плющ – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища школа, 2000. - 429с.

9. Сучасна українська мова: підручник / За ред. О.Д. Пономарева. – 4-те вид. - К.: Либідь, 2008. – 488 с.
10. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К.: Вища школа, 1981. – 183 с.
11. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. – 5-те вид., стереотип. - К.: Наукова думка, 1996. – 240с.
12. Фурдуй М.І. Українська мова: практикум: навчальний посібник / За ред. В.В. Різуна. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Либідь, 2011. – 416с.
13. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2006. – 326с.
14. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 823с.
15. Ющук І.П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004. – 250с.

Додаткова література

1. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика: підручник. – К.: Вежа, 1994. - 240с.
2. Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилістичні поради. – К.: Либідь, 1999. – 240с.
3. Семеног О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури. – Суми: ВВП «Марія – 1» ТОВ, 2005. - 404с.
4. Ставицька Л. Блудний суржик: міф, мова, стиль // Мандрівець. - 2002. - №1. С.18-27.
5. Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови: навчальний посібник. – Тернопіль, 1997. - 96с.

INTERNET – ресурси

1. <http://mon.gov.ua>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

Підсумкова тека: усно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. - 254 с.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368с.
3. Голосовська Г.Г. Українська мова для всіх: навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2013. - 216с.
4. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Плющ М.Я., Тоцька Н.І., Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка. – 3-тє вид., допов. – К.: Вища школа, 2002. – 439с.
5. Єрмоленко С.Я. Мова і українознавчий світогляд. – К.: НДІУ, 2007. – 444с.
6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К.: Вища школа, 1972. – 402 с.
7. Козачук Г.О. Українська мова: практикум: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1991. – 398с.
8. Сучасна українська літературна мова: підручник / Плющ М.Я., Бевзенко С.П., Грипас Н.Я. та ін.; За ред. М.Я. Плющ – 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Вища школа, 2000. - 429с.
9. Сучасна українська мова: підручник / За ред. О.Д. Пономарева. – 4-те вид. - К.: Либідь, 2008. – 488 с.
10. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К.: Вища школа, 1981. – 183 с.
11. Український правопис /НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. – 5-те вид., стереотип. - К.: Наукова думка, 1996. – 240с.
12. Фурдуй М.І. Українська мова: практикум: навчальний посібник /За ред. В.В. Різуна. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Либідь, 2011. – 416с.

13. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2006. – 326с.
14. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 823с.
15. Ющук І.П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004. – 250с.

Додаткова

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити/ За заг. ред. О. Сербенської: посібник. – Львів: Світ, 1994. -152с.
2. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Стилїстика української мови. - К.: Вища школа, 2003. - 262с.
3. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: навчальний посібник. - К. : Либідь, 1998. – 416с.
4. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (зміни в лексиці) // Дивослово. – 2000. – № 4. - С.15-20.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилїстика: підручник. – К.: Вежа, 1994. - 240с.
6. Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилїстичні поради. – К.: Либідь, 1999. – 240с.
7. Семеног О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури. – Суми: ВВП «Марія – 1» ТОВ, 2005. - 404с.
8. Ставицька Л. Блудний суржик: міф, мова, стиль // Мандрївець. - 2002. - №1. С.18-27.
9. Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови: навчальний посібник. – Тернопіль, 1997. - 96с.
10. Чередниченко О.І. Про мову і переклад: мова в соціокультурному просторі, переклад як міжкультурна комунікація. – К.: Либідь, 2007. – 247с.

Словники й довідники

1. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови / А. А. Бурячок. – Вид. 2, доопрац. – К.: Наукова думка, 2002. – 464 с.
2. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
3. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І. С. Олійник. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
4. Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – К.: Знання, 2004. – 367 с.
5. Етимологічний словник української мови: у 7-ми т. / укл. Г. В. Болдирев, В.Т. Коломієць, А. П. Критенко та ін.; редкол.: О. С. Мельничук (гол. ред.) та ін. – К.: Наукова думка. – Т. I. – 1982. – 631 с. ; Т. II. – 1985. – 570 с. ; Т. III. – 1989. – 550 с. ; Т. IV. – 2004. – 656 с.
6. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Либідь. – 224 с.
7. Жайворонок В.В. Велика чи мала літера? Словник-довідник: близько 10000 номінацій / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. – 2-ге вид., стер. К.: Наукова думка, 2005. – 204с.
8. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: словник-довідник / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. – К.: Довіра, 2006. – 703с.
9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови: близько 15 000 синонімічних рядів. – К.: Кобза, 1995.- 472с.
10. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. – К.: Академія, 1998. - 710с.
11. Пономарів О.Д. Фонема г і г: словник і коментар. – К.: Видавничий центр «Просвіта», 1997. - 40с.
12. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – К.: УРЕ, 1985. – 966 с.

13.Словник труднощів української мови: біля 15 000 слів / Д.Г. Гринчишин, А.О. Капелюшний, О. М. Пазяк та ін.; за ред. С.Я. Єрмоленко. – К.: Радянська школа, 1989. – 336 с.

14.Словник української мови: в 11 т. – К.: Наукова думка, 1970–1980.

15.Струганець Л. Культура мови: словник термінів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. - 87с.

16.Українська мова: енциклопедія /Редкол. Русанівський В.М., Тараненко О.О., Зяблюк М.П. та ін. – К.: Українська енциклопедія, 2000. – 752 с.

17.Український орфографічний словник / уклад. М.М. Пешак та ін. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2002. – 1106 с.

18.Український орфографічний словник: орфографічний словник української мови: близько 143 000 слів /за ред. Л. М. Полюги. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2002. – 1006 с.

19.Українсько-російський словник: у 6-ти т. / гол. ред. чл.-кор. АН УРСР М. Кириченко. – К.: АН УРСР, 1953–1963.

20. Фразеологічний словник української мови: в 2-х кн. / за ред. Л.С. Паламарчука. – К.: Наукова думка, 1993. – Кн. 1. – 528 с.; Кн. 2. – 980 с.

INTERNET – ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України

<http://mon.gov.ua>

2. Українська мова в Інтернеті

<http://www.novamova.com.ua>

3. Українська мова: енциклопедія

<http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

4. Науковий журнал. Українська мова і література в школі

http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Umls

5. Уроки державної мови

<http://mova.kreschatic.kiev.ua>

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця учителя початкових класів з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, метод проблемного викладу матеріалу), робота з художнім текстом, метод бесіди, комп'ютерна підтримка навчального процесу.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається фронтальному опитуванню.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання письмових відповідей з курсу «Формування орфографічної грамотності студентів»

Під час письмового контролю студент за відповідь на запитання отримує максимально можливу оцінку *відмінно* (100-90б., А) за умови, якщо він дав правильну і вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показав високі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ і навів приклади з практики.

Оцінку *добре* (89-82б., В, 81-74 б., С) студент отримує, якщо він у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав незадовільні знання літературних джерел, не підкріпив прикладами з практики.

Оцінку *задовільно* (73-64б., D, 63-60б, E) отримує студент, якщо він дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури.

Оцінку *незадовільно* (59-35б, FX, 34-1б, F) отримує студент, якщо він дав неправильну або неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів.

Оцінка за завдання повинна бути зменшена за суттєве випущення теоретичних положень, а також за нерозбірливий почерк, орфографічні, лексичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання діалогічного мовлення

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	34-1 (F)	Студент відповідає на елементарні запитання короткими репліками, які лише частково реалізують комунікативну мету.
	59-35 (FX)	Студент бере участь у діалозі за найпростішою за змістом мовленнєвою ситуацією, може не лише відповідати на запитання співрозмовника, а й формулювати деякі запитання; комунікативна мета досягається ним (нею) лише частково.
Середній	63-60 (E)	Студент бере участь у діалозі за нескладною за змістом мовленнєвою ситуацією, дотримується елементарних правил поведінки в розмові, загалом досягає комунікативної мети, проте може відхилятися від теми, його (її) мовлення характеризується стереотипністю.
	73-64 (D)	Студент загалом досягає комунікативної мети в діалозі з нескладної теми, його (її) репліки в основному змістовні, відповідають основним правилам поведінки в розмові, нормам етикету, участь у діалозі здійснюється переважно за допомогою вчителя або співрозмовника, спирається на запропонований зразок.
Достатній	81-74 (C)	Студент самостійно складає діалог з проблемної теми, демонструючи загалом достатній рівень вправності й культури мовлення (чітко висловлює думки, уміє сформулювати цікаве запитання, дати влучну, змістовну відповідь, виявляє толерантність, стриманість, коректність у разі незгоди з думкою співрозмовника), особиста позиція виражається порівняно нечітко, аргументація відзначається оригінальністю, самостійністю.
	89-82 (B)	Студент складає діалог за проблемною ситуацією, демонструючи належний рівень мовленнєвої культури, вміння чітко формулювати думки, обґрунтовуючи власну позицію, виявляє готовність уважно й доброзичливо вислухати співрозмовника, даючи йому можливість висловитися; дотримується правил мовленнєвого етикету; структура діалогу, мовне оформлення його реплік у цілому відповідають нормам.
Високий	100-90 (A)	Студент складає глибокий за змістом і досконалий за формою діалог, самостійно обравши аспект запропонованої теми та визначивши проблему для обговорення, демонструючи вміння уважно й доброзичливо вислухати співрозмовника, коротко, виразно, оригінально сформулювати свою думку, дібрати цікаві, влучні, переконливі аргументи на захист своєї позиції, у тому числі й із власного життєвого досвіду, зіставити різні погляди на той самий предмет, змінити свою думку в разі незаперечних аргументів іншого; дотримується правил поведінки й мовленнєвого етикету в розмові.

Критерії оцінювання усної відповіді з курсу «Формування орфографічної грамотності студентів»

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	34-1 (F)	Студент може розрізняти об'єкти вивчення.
	59-35 (FX)	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
Достатній	63-60 (E)	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	73-64 (D)	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
Середній	81-74 (C)	Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічна, хоч і має неточності.
	89-82 (B)	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
Високий	100-90 (A)	Студент має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Питання до заліку з дисципліни «Формування орфографічної грамотності студентів»

1. Орфографія як розділ мовознавчої науки про правильне написання.
2. Принципи українського правопису.
3. Правопис слів з апострофом.
4. Уживання м'якого знака.
5. Префікси пре-, при-, прі-, пере-, пред-, перед-, без-.
6. Правопис префіксів, що закінчуються приголосним звуком.
7. Правопис префіксів не-, ні-.
8. Правопис префіксів іншомовного походження.
9. Велика буква на початку речення.
10. Велика буква при звертаннях і в ремарках.
11. Велика і мала буква в рубриках.
12. Велика буква після двокрапки.
13. Велика буква на початку цитати.
14. Подвоєння букв на позначення збігу однакових приголосних на межі частин слова.
15. Подовження м'яких приголосних звуків.
16. Велика буква у назвах людей.
17. Правопис назв держав, об'єднань їх та адміністративно-територіальних одиниць.
18. Правопис назв установ, організацій.
19. Правопис назв історичних подій, пам'яток, свят, з'їздів, конгресів.
20. Правопис астрономічних, географічних й топографічних назв.
21. Правопис назв предметів рослинного і тваринного світу.
22. Велика буква в абрєвіатурах.
23. Загальні правила правопису складних слів.
24. Правопис складних іменників.
25. Правопис прикладки.
26. Правопис складних прикметників.
27. Правопис складних числівників.
28. Правопис складних займенників.
29. Правопис складних прислівників.
30. Правопис складних прийменників.
31. Правопис складних сполучників.
32. Правопис слов'янських прізвищ.
33. Правопис неслов'янських прізвищ.
34. Правопис українських географічних назв.
35. Правопис географічних назв іншомовного походження.
36. Правопис складних географічних назв.
37. Написання *и, і, ї* у словах іншомовного походження.
38. Написання *е, є* у словах іншомовного походження.
39. Подвоєння букв на позначення приголосних звуків у словах іншомовного походження.

40.Апостроф у словах іншомовного походження.

41.М'який знак у словах іншомовного походження.